

Παναγίας της Παραμυθίας

Ανεβαίνοντας τη σκάλα που βρίσκεται στα

αριστερά της κεντρικής πύλης του καθολικού της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου υπάρχει παρεκκλήσιο αφιερωμένο στην Παναγία την Παραμυθία. Μέσα σ' αυτό μεταφέρθηκε μετά την τέλεση του θαύματος, που θα περιγράψουμε, η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, τοιχογραφία του 14ου αι. που βρισκόταν άλλοτε στη δεξιά άκρη του εξωνάρθηκα.

Παλαιά υπήρχε η συνήθεια, βγαίνοντας οι πατέρες από το Καθολικό, μετά το τέλος της ακολουθίας του Όρθρου, να ασπάζονται την εικόνα της Παναγίας που υπήρχε στον εξωνάρθηκα. Εκεί ο Ηγούμενος έδινε τα κλειδιά της κλεισμένης για τις βραδυνές ώρες πύλης της Μονής στον θυρωρό για να ανοίξει.

Κάποια χρονιά, αρχές του 14ου αι., στις 21 Ιανουαρίου, τελείωσε ο Όρθρος. Οι πατέρες αποσύρθηκαν στα κελλιά τους για να αναπαυθούν, μέχρι να αρχίσουν τα καθημερινά τους διακονήματα. Τότε θα ανοιγόταν και η πύλη της Μονής. Δεν γνώριζαν ότι έξω από αυτήν παραμόνευαν πειρατές,- τότε ήταν μάστιγα στο Αιγαίο πέλαγος-, που την είχαν περιλυκλώσει, έτοιμοι να εισβάλλουν για να καταστρέψουν τα πάντα.

Στο ναό βρισκόταν μόνος ο Ηγούμενος, αφοσιωμένος στην προσευχή του. Πετάχτηκε ξαφνικά ακούοντας μια φωνή, που δεν έμοιαζε με φωνή ανθρώπου. Έντρομος κοίταξε γύρω του. Δεν είδε κανένα. Έξάλλου κανένας δεν ήταν μέσα στο ναό. Και όμως κάποιος μίλησε. Συγκέντρωσε την προσοχή του και γεμάτος φόβο κατάλαβε ότι η φωνή προερχόταν από την εικόνα της Θεομήτορος. Με ευλάβεια τέντωσε το αυτί του για να ακούσει. Άκουσε τότε τη φωνή της Παναγίας να λέει:

«Μην ανοίξετε σήμερα την πύλη της Μονής, αλλά αφού ανεβείτε στα τείχη, να διώξετε τους πειρατές».

Κατάπληκτος ο Ηγούμενος προσήλωσε τα μάτια του στην εικόνα της Θεοτόκου. Αντίκρουσε τότε ένα εκπληκτικό θαύμα.

Η μορφή της Παναγίας ήταν ζωντανή. Το βρέφος Ιησούς που κρατούσε στα χέρια της πήρε και αυτό ζωή. Κίνησε το δεξί του χέρι και έκλεισε το στόμα της αγίας Μητέρας του, στρέφοντας προς αυτήν το φωτεινό πρόσωπό του.

Μια γλυκιά παιδική φωνή ακούστηκε να λέει: «Μη, Μητέρα μου, μην τους το λες. Άφησε τους να τιμωρηθούν, όπως τους αξίζει, γιατί αμελούν τα μοναχικά τους καθήκοντα».

Τότε η Κυρία Θεοτόκος με μεγάλη μητρική παρρησία προς τον μονογενή Υιόν της, σήκωσε ελαφρά το χέρι, συγκράτησε το χεράκι του, έκλινε λίγο προς τα δεξιά το θείο της πρόσωπο και επανέλαβε πιο έντονα : «Μην ανοίξετε σήμερα την πύλη της Μονής, αλλά αφού ανεβείτε στα τείχη, να διώξετε τους πειρατές...Και κοιτάξτε να μετανοήσετε, γιατί ο Υιός μου είναι οργισμένος μαζί σας». Επανέλαβε δε και για τρίτη φορά την προειδοποίηση: «Σήμερα, μην ανοίξετε την πύλη της Μονής...». Μετά το διάλογο η Κυρία Θεοτόκος και το Πανάγιο Βρέφος της αποκαταστάθηκαν πάλιν σαν εικόνα.

Ο Ηγούμενος γεμάτος θαυμασμό συγκάλεσε όλους τους Πατέρες, διηγήθηκε σ' αυτούς τα υπερφυσικά γεγονότα που συνέβησαν και τους επανέλαβε τα λόγια που είχε ακούσει από τα χείλη της Παναγίας και του Θείου Βρέφους προς την Μητέρα του.

Όλοι με κατάπληξη στράφηκαν προς το μέρος της θαυματουργού εικόνας. Και η κατάπληξη τους αυξήθηκε. Η παράσταση της εικόνας είχε μεταμορφωθεί. Η σύνθεση μεταβλήθηκε ολοκληρωτικά και δεν έμοιαζε καθόλου με την παλαιά εικόνα. Διατηρήθηκε η μορφή όπως φαίνεται σήμερα. Η Παναγία να κρατά το χέρι του Χριστού κάτω από το στόμα της και να κλίνει το κεφάλι της δεξιά για να το αποφύγει. Η έκφραση του προσώπου της είναι γεμάτη απέραντη επιείκεια, αγάπη, συμπάθεια και μητρική στοργή. Ο Χριστός παρόλο που παριστάνεται ως βρέφος έχει αυστηρό πρόσωπο ως Κριτής.

Η εικόνα αυτή είναι πράγματι αχειροποίητος, διότι κατασκευάστηκε στη μορφή που είναι σήμερα, όχι από ανθρώπινο χέρι, αλλά από τη Χάρη του Θεού, μετά τη θαυματουργική επέμβαση της Παναγίας μας για τη διάσωση της Μονής. Ονομάστηκε «Παναγία Παραμυθία», δηλαδή Παρηγορήτρια. Και δικαίως· διότι όπως λένε οι προσκυνητές της Μονής, που δεν χορταίνουν να την βλέπουν, η θέα της γλυκιάς έκφρασης του προσώπου της Παναγίας ξεκουράζει, αναπαύει, γαληνεύει και παρηγορεί τη ψυχή του ανθρώπου.

Με το θαύμα αυτό φανερώνεται για άλλη μια φορά η μητρική παρρησία της Θεοτόκου στο να μεσιτεύει για τις αμαρτίες των ανθρώπων «προς τον Υιόν και Θεόν της» και οι σωτήριες πρεσβείες της με τις οποίες απαλάσσονται από τα

δεινά που δίκαια τους αξίζουν για το πλήθος των αμαρτιών τους.

Η εικόνα μεταφέρθηκε στο ιδιαίτερο παρεκκλήσιο της Παραμυθίας. Μπροστά σ' αυτήν οι μοναχοί διατηρούν ακοίμητο κανδήλι, ψάλλουν καθημερινά Παράκληση και τελείται κάθε Παρασκευή Θεία Λειτουργία. Παλαιότερα υπήρχε η συνήθεια οι κουρές των μοναχών να γίνονται σ' αυτό το παρεκκλήσιο.

Με αυτή την εικόνα συνδέεται και ο βίος του Όσιου Νεοφύτου, ο οποίος διετέλεσε «προσμονάριος», δηλαδή φύλακας και διακονητής του παρεκκλησίου της Παραμυθίας.

Ο Όσιος βρισκόταν σε αποστολή και υπηρεσία εκ μέρους της Μονής για ένα χρονικό διάστημα σε κάποιο μετόχι της, στην Εύβοια. Εκεί αρρώστησε βαριά. Παρακάλεσε τότε την Παναγία να τον αξιώσει να πεθάνει στη μονή της μετανοίας του. Άκουσε αμέσως τη φωνή της Παναγίας να του λέει: «Νεόφυτε, πήγαινε στη μονή σου και μετά από ένα χρόνο να ετοιμασθείς για την έξοδο σου από τη ζωή». Ευχαριστώντας θερμά την Παναγία ο Όσιος για την παράταση της ζωής που του δόθηκε, είπε στον υποτακτικό του να ετοιμασθούν για την επιστροφή στη μονή.

Πράγματι, μετά την παρέλευση ενός έτους, μια μέρα αφού κοινώνησε τα άχραντα μυστήρια, ανεβαίνοντας τη σκάλα μπροστά από το παρεκκλήσιο της Παραμυθίας, άκουσε πάλι τη φωνή της Παναγίας: «Νεόφυτε, ο καιρός της εξόδου σου έφθασε». Όταν πήγε στο κελλί του αδιαθέτησε και αφοῦ έλαβε συγχώρηση από όλους τους πατέρες της αδελφότητας, παρέδωσε το πνεύμα του στον Κύριο.